

TRIBUNAL DE COMPTES D'ANDORRA

Informe relatiu als treballs de fiscalització
corresponents al tancament de l'exercici 2009, de
RAMADERS D'ANDORRA, SA

Octubre del 2010

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	3
1.1.Objecte i abast	3
1.2.Metodologia	3
1.3.Naturalesa jurídica	4
1.4.Marc jurídic	4
1.5.Organització i control intern	4
2. FISCALITZACIÓ REALITZADA	6
2.1.Balanç i compte de pèrdues i guanys	6
2.1.1.Existències	8
2.1.2.Crèdits i comptes per cobrar a curt termini	9
2.1.3.Tresoreria	9
2.1.4.Patrimoni net	10
2.1.5.Creditors comercials i altres comptes a pagar	12
2.1.6.Import net de la xifra de negocis	12
2.1.7.Altres negocis d'explotació	13
2.1.8.Altres ingressos no recurrents	14
2.1.9.Consum de mercaderies, matèries primeres i altres materials	14
2.1.10.Altres despeses d'explotació	15
2.1.11.Altres despeses no recurrents	15
2.2.Execució pressupostària	16
2.3.Altres aspectes a destacar	19
3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS	19
4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS	19
5. CONCLUSIONS	21
6. AL·LEGACIONS	21
7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES	23

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Objecte i abast

D'acord amb l'art. 8 de la Llei del Tribunal de Comptes, de 13 d'abril de 2000, correspon a aquest Òrgan la fiscalització externa de la gestió econòmica, financera i comptable de les societats públiques, entre d'altres, Ramaders d'Andorra, SA.

L'auditoria de Ramaders d'Andorra, SA forma part dels treballs de fiscalització per a l'exercici 2009, d'acord amb les competències que té atribuïdes aquest Tribunal.

Aquesta actuació suposa la realització d'una auditoria de regularitat (financera i de compliment) de l'activitat economicofinancera de l'esmentada entitat, desenvolupada en l'exercici 2009.

La informació comptable examinada ha estat la integrada per la liquidació de comptes lliurada al Tribunal de Comptes el 31 de març de 2010 i consta entre altres, dels següents estats, comptes i annexos:

- Balanç
- Compte de pèrdues i guanys
- Estat de canvis del patrimoni net
- Memòria
- Liquidació del pressupost

Addicionalment, l'entitat presenta l'estat de flux d'efectiu, el càlcul del romanent de tresoreria i la conciliació entre el resultat comptable i la liquidació pressupostària a 31 de desembre de 2009.

1.2. Metodologia

El treball s'ha realitzat d'acord amb els Principis i Normes d'Auditoria del Sector Públic i ha consistit en la realització d'aquelles proves selectives i revisions de procediments que s'han considerat necessàries en cada cas per a l'examen de les diferents àrees.

L'actuació portada a terme ha estat una fiscalització de regularitat, que inclou una fiscalització de legalitat o compliment i una fiscalització financera, amb els següents objectius:

- Verificar si l'activitat economicofinancera de Ramaders d'Andorra, SA s'ha desenvolupat de conformitat amb les normes, disposicions i directrius que li són d'aplicació.
- Verificar si els comptes anuals i altres estats financers de Ramaders d'Andorra, SA expressen la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera, del resultat economicopatrimonial, i que la informació economicofinancera es presenta d'acord amb els principis comptables que li són d'aplicació.

No obstant això, en la mesura que s'han detectat en la fiscalització, en l'informe es posen de manifest incidències i conclusions que tenen a veure amb la gestió, és a dir, que indiquen si la gestió economicofinancera s'ha portat a terme amb criteris d'eficàcia, eficiència i economia.

Han estat objecte de la present fiscalització els fets generats per Ramaders d'Andorra, SA en l'exercici 2009 encara que, quan ha calgut per tenir incidència en l'exercici fiscalitzat, també ho han estat els d'exercicis anteriors i posteriors, abordant tant els aspectes comptables i pressupostaris com els patrimonials, així com els d'organització i control intern existents en l'entitat. Al mateix temps, també s'ha verificat si es compleix amb la legalitat vigent en la gestió dels recursos públics.

No s'han portat a terme procediments específics, amb tendència a localitzar fets posteriors que poguessin afectar l'exercici auditat. No obstant això, en aquells casos en els quals s'ha comptat amb evidència d'algun tipus, originada amb posterioritat a la data de tancament dels exercicis, s'ha fet referència als mateixos a l'informe.

El treball de camp a les dependències de l'ens auditat va concloure el 7 d'octubre del 2010.

1.3. Naturalesa jurídica

Ramaders d'Andorra, SA és una societat pública, per accions, creada per la Llei de creació de la societat Ramaders d'Andorra, SA de 10 de desembre de 1998.

El capital social està participat en el 51% pel Govern i el 49% per titulars en actiu d'una explotació ramadera.

1.4. Marc jurídic

La legislació que regula l'activitat economicofinancera i comptable de Ramaders d'Andorra, SA en el període fiscalitzat es conté, fonamentalment, en les següents disposicions:

- Llei general de les finances públiques, de 19 de desembre de 1996
- Llei de creació de la societat Ramaders d'Andorra, SA de 10 de desembre de 1998
- Reglament intern de Ramaders d'Andorra, SA de 21 de setembre del 1999 i posteriors modificacions
- Llei 20/2007, del 18 d'octubre, de societats anònimes i de responsabilitat limitada
- Llei 30/2007, del 20 de desembre, de la comptabilitat dels empresaris
- Decret del 23 de juliol del 2008 pel qual s'aprova el Pla general de comptabilitat
- Llei 2/2009, de 23 de gener, del pressupost per a l'exercici 2009

1.5. Organització i control intern

El control intern és un procés integral de l'organització, responsabilitat dels òrgans de govern i direcció de l'entitat, dissenyat per afrontar els riscos i per aportar una seguretat raonable de que en la consecució de la missió de l'ens s'assoleixen els objectius de:

- Execució ordenada ètica, econòmica, eficient i efectiva de les operacions
- Compliment de les obligacions de responsabilitat
- Compliment de les lleis i regulació aplicable

- Salvaguarda dels recursos per evitar pèrdues, mal ús o danys

En els treballs de fiscalització s'han estudiat i avaluat aquells procediments del control intern que hem considerat necessaris atenent l'abast i la naturalesa del treball, sense que l'esmentat estudi hagi pretès identificar necessàriament totes les debilitats que puguin existir, motiu pel qual no expressem una opinió sobre el sistema de control intern de l'entitat. No obstant això, en el transcurs de l'informe es detallen aquelles observacions i recomanacions que han de possibilitar la millora dels procediments de control intern de l'entitat.

Ramaders d'Andorra, SA, no disposa de personal propi. Els recursos que utilitza són cedits pel Ministeri d'Agricultura: personal, local, equips d'oficina, etc., en base a un contracte de cessió signat el 17 de desembre de 2003.

L'entitat no ha estat subjecta als controls per part de la intervenció general previstos en els articles 37, 39 i 42 de la LGFP.

Les diferents mancances detectades en el control intern s'han recollit en els apartats corresponents en el cos de l'informe (2.1.1 i 2.3)

2. FISCALITZACIÓ REALITZADA

2.1. Balanç i compte de pèrdues i guanys

Balanç

ACTIU			PASSIU		
Capítol	2009	2008	Capítol	2009	2008
B) ACTIUS CORRENTS	1.143.363	1.115.938	A) PATRIMONI NET	366.738	323.491
I Altres actius no corrents en venda	-	-	I Capital	150.253	150.253
II Existències	8.611	6.046	III Reserves	14.980	14.980
III Crèdits i comptes per cobrar a curt termini	337.614	388.783	V Resultats d'exercicis anteriors	151.378	116.593
IV Inversions financeres a curt termini	-	-	VI Resultat de l'exercici	50.126	41.665
V Tresoreria	797.138	721.109			
VI Ajustaments per periodificació					
			C) PASSIUS CORRENTS	776.625	792.447
			I Creditors comercials i altres comptes a pagar	776.625	792.447
TOTAL ACTIU	1.143.363	1.115.938	TOTAL PASSIU	1.143.363	1.115.938

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Compte de pèrdues i guanys

Capítol	2009	2008
I INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	1.514.109	1.500.714
1 Import net de la xifra de negocis	1.435.512	1.420.714
2 Altres ingressos d'explotació	78.597	80.000
Total Ingressos d'explotació	1.514.109	1.500.714
II DESPESES D'EXPLOTACIÓ	-1.463.984	-1.460.367
1 Consum de mercaderies, matèries primes i altres materials	-1.442.167	-1.451.680
4 Variació del deteriorament del circulat	-6.373	2.475
5 Altres despeses d'explotació	-15.444	-11.162
Total despeses d'explotació	-1.463.984	-1.460.367
Resultat de l'explotació	50.125	40.347
III RESULTAT FINANCER	-	-22
1 Resultat financer	-	-22
Resultat de les operacions	50.125	40.325
IV ALTRES INGRESSOS I DESPESES NO RECURRENTS	1	1.340
1 Altres ingressos. Despeses no recurrents	1	1.340
Total altres ingressos i despeses no recurrents	1	1.340
Resultat de l'exercici	50.126	41.665

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Estat de canvis del patrimoni net

	Capital	Prima d'emissió	Reserva de revalorització	Altres reserves	Instruments de capital propi	Resultats d'exercicis anteriors	Altres aportacions de socis	Resultat de l'exercici	Dividend a compte	TOTAL
C) Saldo a 31/12/2008	150.253	-	-	14.980	-	116.593	-	41.665	-	323.491
I Ajustaments per canvis de criteris comptables 2008 i anteriors										-
II Ajustaments per errors 2008 i anteriors										-
D) Saldo ajustat a 01/01/2009	150.253	-	-	14.980	-	116.593	-	41.665	-	323.491
I Resultat de l'exercici						41.665		8.461		50.126
II Ingressos i despeses reconeguts en patrimoni net						-6.880				-6.880
III Operacions amb socis i propietaris	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
E) Saldo a 31/12/2009	150.253	-	-	14.980	-	151.378	-	50.126	-	366.738

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

En el quadre anterior, l'import del resultat de l'exercici, línia I de l'apartat D), apareix com diferència en relació al de l'exercici anterior.

De la revisió dels estats i comptes retuts es desprèn la següent observació:

Manca d'informació en la memòria.

La memòria no presenta informació sobre transaccions amb empreses i parts vinculades. El PGC estableix que l'empresari facilitarà informació suficient per comprendre les operacions amb parts vinculades que hagi efectuat i els efectes d'aquestes operacions sobre els seus estats financers. L'operativa de l'entitat inclou vendes i compres als seus socis, i l'existència de saldos pendents de cobrament o pagament amb els mateixos, sense que la memòria informi dels imports corresponents.

2.1.1. Existències

La variació d'existències presenta les següents xifres:

Concepte	Saldo 2009	Saldo 2008	Variació
Pinso engreix vedells	5.570	3.095	2.475
Pinso engreix corders	870	356	514
Pinso engreix ovelles	189	614	-425
Existències carn	1.982	1.981	1
Total	8.611	6.046	2.565

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

De la revisió de la composició de les existències dels saldos de l'entitat es desprèn:

Valoració de les existències de pinso

En la revisió efectuada s'ha detectat que les existències de pinso corresponents a engreix de vedells, que a 31 de desembre del 2009 figuraven comptabilitzades per un import de 5.570 euros, estaven sobrevalorades en 2.293 euros degut a un error en la seva valoració. L'entitat ha regularitzat aquesta diferència en l'exercici del 2010.

Debilitats en el control intern

De les proves efectuades s'observen algunes debilitats en el control intern de les transaccions de les operacions. Així, a més de la manca de l'adequada segregació de funcions entre les persones que intervenen en aquests procediments, s'han observat les incidències següents:

- No s'elabora cap tipus de registre d'incidències en relació al lliurament del pinso que justifiqui les diferències d'estocs
- No es formalitza albarà/document de lliurament del pinso al soci ramader que mostri la conformitat del lliurament i que permeti controlar que totes les sortides hagin estat facturades

Es recomana verificar les operacions descrites i que es prenguin les mesures adients per evitar que es reproduïxin situacions anàlogues a les esmentades.

2.1.2. Crèdits i comptes per cobrar a curt termini

El desglossament de l'epígraf de crèdits i comptes per cobrar a curt termini del balanç és el següent:

Concepte	Saldo 2009	Saldo 2008	Variació
Clients	219.310	245.279	-25.969
Clients de dubtós cobrament	8.937	-	8.937
Administracions Públiques	118.304	143.504	-25.200
Provisió per a insolvències de tràfic	-8.937	-	-8.937
Total	337.614	388.783	-51.169

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat cal observar:

Provisió per insolvències de tràfic

S'han detectat 2.362 euros pendents de cobrament per operacions de tràfic amb una antiguitat superior als 12 mesos.

D'acord amb els criteris de valoració del PGC, quan es produeix un retard en les estimacions de previsió cobrament o situacions latents d'insolvència, l'entitat ha de procedir a la correcció valorativa mitjançant l'enregistrament del deteriorament del valor d'aquests actius.

2.1.3. Tresoreria

El detall dels saldos que componen la rúbrica de tresoreria és el següent:

Concepte	Saldo 2009	Saldo 2008	Variació
Crèdit Andorrà	678.502	230.025	448.477
Andbanc	118.636	491.084	-372.448
Total	797.138	721.109	76.029

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat es desprèn:

Enregistrament del risc bancari

De l'anàlisi de la resposta a la circularització de l'entitat financera Andbanc, s'observa l'existència d'efectes descomptats pendents de venciment al 31 de desembre de 2009 per un total de 86.055 euros. L'entitat no enregistra el risc bancari que es desprèn de dita resposta. Si bé l'efecte de l'enregistrament no influeix en el resultat de l'exercici ni en la situació financera, a efectes de l'aplicació dels criteris de reconeixement i de registre comptable del PGC, i per tal de mostrar una major informació en els estats financers, l'entitat haurà d'enregistrar l'import esmentat amb càrrec als comptes del subgrup de crèdits i comptes a cobrar a curt termini amb abonament a comptes del subgrup de deutes a curt termini.

2.1.4. Patrimoni net

El moviment del patrimoni net es resumeix en el següent quadre:

Concepte	Saldo 31/12/2008	Aplicació a resultats	Resultat exercici	Altres moviments	Saldo 31/12/2009
Capital social	150.253	-	-	-	150.253
Reserva legal	14.980	-	-	-	14.980
Resultats d'exercicis anteriors (romanent)	116.593	41.665	-	-6.880	151.378
Resultat de l'exercici	41.665	-41.665	50.126	-	50.126
Total	323.491	-	50.126	-6.880	366.738

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

De la revisió efectuada es desprenen les observacions següents:

Formalització i comptabilització de l'ampliació de capital

La Junta General ordinària de 19 de febrer de 2004 va aprovar una ampliació de capital amb l'emissió de 2.000 noves accions nominatives amb un valor nominal de 60,10 euros cadascuna i la subscripció íntegra per part de Govern de les mateixes. En l'exercici 2005, el Govern va transferir 12.020 euros corresponents al desemborsament de 200 accions, però aquest import ha quedat comptabilitzat en el passiu en l'epígraf de creditors.

En data 4 d'octubre de 2007 la Junta General ordinària va acordar elevar a pública la referida ampliació. Amb tot, a data d'aquest informe no disposem de constància que aquest tràmit s'hagi produït.

Adaptació dels estatuts a la Llei de societats anònimes i de responsabilitat limitada

L'entitat té pendent l'adaptació dels seus estatuts a la Llei de societats anònimes i de responsabilitat limitada, incomplint el termini previst en l'esmentada llei per a aquesta adaptació.

Dotació de la reserva legal

La Junta General Ordinària celebrada el 3 de juny de 2008, aprovà que, en compliment de la nova legislació, s'establís una reserva legal mínima d'un 20% del capital social, incorporant els resultats a la mateixa. Aquest acord no ha estat enregistrat. A 31 de desembre de 2009, la reserva legal representa un 9,97% del capital social.

Tractament comptable dels resultats de l'exercici

L'entitat ha rebut transferències del Govern amb la finalitat de cobrir les necessitats de finançament de la seva activitat. D'acord amb l'article 17.1 de la Llei del pressupost de l'exercici 2009, el Govern pot o bé sol·licitar de retornar els ingressos obtinguts amb la transferència i no utilitzats durant l'exercici pressupostari, o bé tenir en compte aquest romanent pressupostari per a l'atorgament de la subvenció de l'exercici següent mitjançant la rebaixa de la subvenció atorgada per l'import corresponent a aquest romanent pressupostari. Atenent al regulat per la norma anteriorment esmentada, l'import de les transferències no aplicades no poden ser considerades com a resultats de l'exercici havent de ser registrats com altres deutes de conformitat amb el que disposa el punt 1er de la secció 3a del capítol 1er del PGC aprovat pel Decret de data 23 de juliol de 2008.

Comptabilització de regularitzacions d'exercicis anteriors amb contrapartida a romanent

L'entitat ha realitzat regularitzacions diverses de comptes de proveïdors i de clients, i que corresponen majoritàriament a deteriorament de crèdits que s'han comptabilitzat directament contra patrimoni net minorant els resultats d'exercicis anteriors en 6.880 euros. Les correccions valoratives per deteriorament, així com la seva reversió quan l'import de la pèrdua disminueixi per causes relacionades amb un esdeveniment posterior, s'han de reconèixer com una despesa o un ingrés, respectivament en el compte de pèrdues i guanys. Per tant, aquest tipus de moviments s'haurien d'haver comptabilitzat en el compte de pèrdues i guanys de l'exercici

2.1.5. Creditors comercials i altres comptes a pagar

El desglossament de l'epígraf de creditors comercials i altres comptes a pagar és el següent:

Concepte	Saldo 2009	Saldo 2008	Variació
Proveïdors i creditors	424.764	498.221	-73.457
Primes pendent de repartir	351.861	294.226	57.635
Total	776.625	792.447	-15.822

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

De la revisió de l'apartat de creditors i altres comptes a pagar es desprèn la següent observació:

Pagament de les primes pel foment de productes de qualitat

El saldo del compte *primes pendents de repartir* inclou els imports pendents de pagament als ramaders en concepte d'ajut al foment de productes i de qualitat, i que prèviament, Ramaders d'Andorra, SA ha de rebre de Govern. El quadre següent posa de manifest la diferència entre la data de cobrament del Govern i el posterior pagament als ramaders.

Primes	Import	Data de cobrament de Govern	Data de pagament als ramaders
1 a 31 de desembre de 2008	36.920,00	4/09/2009	25/01/2010
1 de gener al 31 d'agost de 2009	196.886,00	27/11/2009	1/02/2010
1 de setembre al 30 de novembre de 2009	90.736,00	12/01/2010	18/06/2010
1 de desembre al 31 de desembre de 2009	27.568,00	17/05/2010	Pendent al setembre 2010

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

No es coneixen els motius que justifiquin els retards que es produeixen entre les transferències del Govern i la data en la que els diners arriben als seus beneficiaris.

2.1.6. Import net de la xifra de negocis

El detall dels ingressos obtinguts per vendes és el següent:

Concepte	Saldo 2009	Saldo 2008	Variació
Venda de vedells i corders	1.070.023	973.626	96.397
Venda de pinso	357.531	435.883	-78.352
Venda de pell i menuts	7.958	11.205	-3.247
Total	1.435.512	1.420.714	14.798

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

2.1.7. Altres negocis d'explotació

Ramaders d'Andorra, SA ha rebut en l'exercici 2009 les següents subvencions per a despeses corrents i serveis:

Concepte	Saldo 2009	Saldo 2008	Variació
Promoció i comercialització bestiar de renda	78.597	80.000	-1.403
Total	78.597	80.000	-1.403

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

De la revisió d'aquesta àrea es destaquen les següents incidències:

Comptabilització de la subvenció del Govern per al finançament dels dèficits de la societat.

El Pla general de comptabilitat vigent a Andorra a partir de l'exercici 2009 estableix que les subvencions atorgades per socis o propietaris no constitueixen ingressos i es registraran directament en els fons propis. Atès que el Govern és el soci majoritari de Ramaders d'Andorra, SA, les subvencions destinades a cobrir els dèficits d'explotació, atorgades per Govern, no s'han d'imputar en el compte de pèrdues i guanys. Aquest fet provoca que el resultat de l'exercici estigui sobrevalorat en 78.597 euros.

Acreditació de la justificació de la subvenció

La subvenció de renda cobrada per a promoció i comercialització de bestiar, per import de 80.000 euros, d'acord amb la memòria del pressupost de l'exercici 2009 presentada per l'entitat, és destinada a cobrir les despeses de funcionament corrent (compres de subministraments, pagament a professionals, pagament de tributs, altres serveis, etc.). Per a l'exercici 2009 aquest conjunt de despeses han sumat la quantia de 15.444 euros, mentre que la subvenció rebuda ha estat finalment de 78.597 euros. No s'ha obtingut còpia del document acreditatiu de la concessió de la subvenció, que permeti manifestar-nos sobre l'obligació de reintegrament de la part de subvenció no utilitzada. Tal i com s'ha reflectit a la nota 2.1.4 l'import de les transferències no aplicades no poden ser considerades com a resultats de l'exercici havent de ser registrats com altres deutes i d'acord amb les diferents lleis de pressupost, els organismes beneficiaris de transferències nominatives han de retornar a Govern els ingressos obtinguts amb la transferència i no utilitzats durant l'exercici pressupostari, llevat que financin despeses compromeses i no liquidades a la data del tancament. L'aplicació d'aquests preceptes faria que Ramaders d'Andorra, SA hagués de minorar els resultats de l'exercici per les quanties que s'haurien de reconèixer a favor del Govern pels imports a reintegrar.

2.1.8. Altres ingressos no recurrents

Aquesta rúbrica comptable presenta el següent detall a 31 de desembre de 2009:

Concepte	Saldo 2009	Saldo 2008	Variació
Ingressos extraordinaris	1	-	1
Ingressos i beneficis d'altres exercicis	-	4.833	-4.833
Total	1	4.833	-4.832

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

2.1.9. Consum de mercaderies, matèries primeres i altres materials

El següent quadre resumeix les despeses per compres, sacrifici i transport:

Concepte	Saldo 2009	Saldo 2008	Variació
Compra de vedells i corders	1.066.418	997.791	68.627
Compra de pinso	339.286	417.942	-78.657
Sacrifici d'animals	15.114	13.123	1.991
Transport d'animals	21.349	22.824	-1.475
Total	1.442.167	1.451.680	-9.513

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

De la revisió d'aquesta  rea destaca la següent incidència:

Principi de meritament

S'ha detectat una despesa suportada en l'exercici 2009, en concepte de compra de pinso per un import de 5.312 euros, que no s'ha imputat a aquest exercici. Per tant, el resultat de l'exercici 2009 hauria d'haver-se disminuït per aquest import i el saldo de creditors a 31 de desembre de 2009 està infravalorat pel mateix import.

2.1.10. Altres despeses d'explotació

El següent quadre resumeix les altres despeses d'explotació:

Concepte	Saldo 2009	Saldo 2008	Variació
Serveis de professionals independents	1.270	-	1.270
Assessorament comptable	9.915	9.722	192
Transports	-	389	-389
Serveis bancaris i similars	287	276	12
Publicitat	3.037	-	3.037
Altres serveis	148	-	148
Taxes i tributs	787	776	11
Total	15.444	11.163	4.281

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Es recull a continuació la incidència que s'ha observat de la revisió efectuada:

Integritat de les despeses per serveis exteriors:

En el compte de pèrdues i guanys de l'entitat no hi figuren la totalitat dels imports en concepte de "serveis exteriors" (lloguers, despeses de personal, material d'oficina, publicitat, etc.) que són prestats pel personal i en dependències del Ministeri d'Agricultura i Medi Ambient, ja que la gestió de l'entitat és suportada per aquest ministeri. Es recomana, a fi de conèixer el cost real de l'activitat i dels programes de l'entitat, que es repercuteixin en els seus comptes totes les despeses que es deriven de la seva gestió.

2.1.11. Altres despeses no recurrents

El detall d'aquests saldos són els següents:

Concepte	Saldo 2009	Saldo 2008	Variació
Despeses i pèrdues d'altres exercicis	-	3.493	-3.493
Total	-	3.493	-3.493

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

2.2. Execució pressupostària

L'entitat presenta una liquidació de pressupost en la que es comparen les previsions inicials aprovades per la Llei del pressupost general per l'exercici fiscalitzat, amb les xifres que deriven de la seva comptabilitat:

Liquidació de l'estat d'ingressos

COD CLASIF	NOMCLASIF	Pressupost 2009	Liquidat	Dif (Liq-Pres)	% liquidat (Liq/Pres)
3	TAXES I ALTRES INGRESSOS	1.719.407	1.435.512	-283.895	83,5%
30	VENDES	1.719.407	1.435.512	-283.895	83,5%
300	VENDES	1.719.407	1.435.512	-283.895	83,5%
30000	Venda carn	1.150.000	1.070.023	-79.977	93,0%
30001	Venda carn oví	144.000	-	-144.000	-
30002	Venda de pinso	412.407	357.531	-54.876	86,7%
30003	Venda de pells i menuts	13.000	7.958	-5.042	61,2%
4	TRANSFERÈNCIES CORRENTS	80.000	78.597	-1.403	98,2%
42	TRANSFERÈNCIES DE L'ESTAT	80.000	78.597	-1.403	98,2%
420	GOVERN D'ANDORRA	80.000	78.597	-1.403	98,2%
42090	Altres transferències de Govern	80.000	78.597	-1.403	98,2%
TOTAL INGRESSOS		1.799.407	1.514.109	-285.298	84,1%

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Liquidació de l'estat de despeses

CODC LASIF	NOMCLASIF	Pressupost 2009	Liquidat	Dif (Liq- Pres)	% liquidat (Liq/Pres)
2	CONSUMS DE BÉNS CORRENTS I SERVEIS	1.798.430	1.457.324	-341.106	81,0%
22	MATERIAL, SUBMINISTRAMENTS I ALTRES	1.797.345	1.457.324	-340.022	81,1%
220	MATERIAL D'OFICINA	2.585	-	-2.585	-
22000	Material d'oficina ordinari i altres varis	1.500	-	-1.500	-
22040	Material d'informàtica	1.085	-	-1.085	-
221	SUBMINISTRAMENTS	1.731.623	1.405.852	-325.771	81,2%
22170	Compra bestiar	1.326.058	1.066.418	-259.640	80,4%
22172	Compra de pinso	402.853	339.286	-63.567	84,2%
22190	Altres subministraments	2.712	148	-2.564	5,5%
225	TRIBUTS	1.616	787	-829	48,7%
22520	Tributs locals	1.616	787	-829	48,7%
226	ALTRES SERVEIS	3.796	-	-3.796	-
22610	Atencions protocol·làries i de representació	2.169	-	-2.169	-
22660	Reunions conferències i cursets	1.627	-	-1.627	-
227	TREBALLS REALITZATS PER ALTRES EMPRESSES	57.725	50.685	-7.040	87,8%
22730	Processament de dades	7.725	-	-7.725	-
22760	Estudis i treballs tècnics	15.000	14.222	-778	94,8%
22780	Sacrifici i transport animals	35.000	36.463	1.463	104,2%
23	INDEMNITZACIONS PER SERVEIS	1.085	-	-1.085	-
231	LOCOMOCIÓ I DESPLAÇAMENTS	1.085	-	-1.085	-
23100	Desplaçaments	1.085	-	-1.085	-
3	DESPESES FINANCERES	-	287	287	N/A
34	DE DIPÒSITS, FIANCES I ALTRES	-	287	287	N/A
349	ALTRES DESPESES FINANCERES	-	287	287	N/A
34910	Comissions serveis bancaris	-	287	287	N/A
TOTAL DESPESES		1.798.431	1.457.612	-340.818	81,0%
ESTALVI			56.497		

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

El quadre anterior, inclòs en els estats retuts, difereix del publicat en el BOPA en no incloure l'import de 976 euros en el capítol 3 despeses financeres.

Addicionalment en els comptes anuals, l'entitat presenta un estat de flux d'efectiu, un estat de romanent de tresoreria i una conciliació entre el resultat comptable i el resultat pressupostari que transcrivim a continuació:

Estat de flux d'efectiu

	2009
A) FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'EXPLOTACIÓ	76.029
1. Resultat del període	50.126
2. Ajustaments del resultat	8.937
c) Variació de provisions (+/-)	8.937
3. Canvis en el capital corrent	16.966
a) Existències (+/-)	-2.564
b) Deutors i altres comptes a cobrar (+/-)	34.904
d) Creditors i altres comptes a pagar (+/-)	-15.374
E) AUGMENTS/DISMINUCIÓ NETA DE L'EFECTIU O EQUIVALENTS	
(+/-A+/-B+/-C+/-D)	76.029
Efectiu o equivalents a l'inici del període	797.138
Efectiu o equivalents al final del període	721.109

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Romanent de tresoreria

Romanent de tresoreria	Exercici 2009	Exercici 2008
1 (+) Drets pendents de cobrament	346.551	388.783
(+) del pressupost corrent i pressupostos tancats	228.247	245.279
(+) d'operacions no pressupostàries	118.304	143.504
2 (-) Obligacions pendents de pagament	776.625	792.447
(+) del pressupost corrent i pressupostos tancats	412.744	486.201
(+) d'operacions no pressupostàries	363.881	306.246
3 (+) Fons líquids	797.138	721.109
I. Romanent de tresoreria afectat	367.064	317.445
II. Romanent de tresoreria no afectat	-	-
III. Romanent de tresoreria total (1-2+3) = (I+II)	367.064	317.445

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Conciliació entre el resultat comptable i la liquidació pressupostària

Conceptes	euros
Resultat de la comptabilitat	50.126
- variació d'existències	-2.564
+ provisió client dubtós	8.936
- ingressos no recurrents	-1
Resultat de la liquidació pressupostària	56.497

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

2.3. Altres aspectes a destacar

Així mateix, de la revisió efectuada s'han observat els següents aspectes a fer menció:

Controls de legalitat i financer

L'article 25 dels estatuts indica que l'entitat romandrà sotmesa al control financer de la intervenció general del Govern en els termes establerts en la LGFP mentre el percentatge del capital social de l'entitat subscrit pel Govern sigui majoritari o suficient per a tenir-ne el control.

Tot i l'anterior, l'entitat no ha estat sotmesa als controls de legalitat i financer previstos en els articles 37, 39 i 42 de la LGFP.

Mancances en el control intern de l'entitat

Com s'esmenta en el cos de l'informe, de la fiscalització efectuada en deriven debilitats de control intern de l'entitat. Recomanem establir mecanismes de control més acurats per tal de garantir una adequada segregació de funcions en el processos de gestió i comptabilització, la correcta determinació dels ingressos i despeses, així com la formalització, justificació i reconeixement dels fets comptables.

3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

- El PGC estableix que les subvencions atorgades per socis o propietaris no constitueixen ingressos i es registraran directament en els fons propis. En aquest sentit, les subvencions destinades a cobrir els dèficits d'explotació, atorgades per Govern, no s'han d'imputar en el compte de pèrdues i guanys. Aquest fet provoca que el resultat de l'exercici estigui sobrevalorat en 78.597 euros. (nota 2.1.7)

4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS

Les observacions i recomanacions formulades en exercicis anteriors, que deriven de fets que segueixen pendents o de pràctiques que s'han mantingut en aquest exercici, amb les corresponents matisacions o actualitzacions en el cas que n'hi hagi, es recullen a continuació:

- Dels treballs de fiscalització s'han observat debilitats de procediments i de control intern, les quals es detallen a les notes anteriors d'aquest informe, que recomanem adequar per garantir la integritat dels recursos que es gestionen i administren a través de l'entitat. (notes 2.1.1 i 2.3)
- Figura pendent de formalitzar i comptabilitzar l'ampliació de capital aprovada per la Junta General Ordinària de 19 de febrer de 2004, d'import 120.200 euros. La Junta General, en sessió de 4 d'octubre de 2007 va acordar elevar a públic la referida ampliació, si bé a la data d'emissió d'aquest informe no s'ha pogut tenir constància d'aquest fet. (nota 2.1.4)
- L'entitat no ha adaptat els seus estatuts a la Llei de societat anònimes i de responsabilitat limitada. (nota 2.1.4)
- No ha estat enregistrada comptablement la resolució de la Junta General per la qual s'acordava la dotació de la reserva legal fins al 20% del capital social. (nota 2.1.4)
- L'entitat ha rebut una subvenció per un import de 78.597 euros destinada al finançament de les despeses de funcionament corrent de l'entitat. Amb tot, per a l'exercici de 2009 aquest conjunt de despeses ha sumat la quantia de 15.444 euros. No s'ha obtingut còpia del document acreditatiu de la concessió de la subvenció, que permeti opinar sobre la reintegrabilitat de la part de subvenció no utilitzada, si bé, segons el PGC l'import de les transferències no aplicades no poden ser considerades com a resultats de l'exercici si no que han de ser registrats com altres deutes.

En aquets sentit, el Tribunal indicava en informes corresponents a exercici anteriors, que els organismes beneficiaris de transferències nominatives, d'acord amb les respectives lleis de pressupostos, haurien de retornar a Govern els ingressos obtinguts amb la transferència i no utilitzats durant l'exercici pressupostari, llevat que financin despeses compromeses i no liquidades a la data del tancament i que la diferència entre la subvenció rebuda i les despeses efectivament efectuades era per l'exercici 2004 per import de 61.038 euros, per l'exercici 2005 per import de 58.825 euros, per l'exercici 2006 per import de 63.407 euros, per l'exercici 2007 per import de 59.336 euros i per l'exercici 2008 per import de 68.876 euros (notes 2.1.4 i 2.1.7)

- El compte de pèrdues i guanys de l'entitat no conté les despeses que suporta directament el Ministeri d'Agricultura i Medi Ambient, el personal del qual és qui gestiona l'entitat. (nota 2.1.10)
- L'entitat no ha estat sotmesa als controls de legalitat i financer previstos en els articles 37, 39 i 42 de la LGFP. (nota 2.3)

5. CONCLUSIONS

De les verificacions efectuades d'acord amb procediments d'auditoria es desprèn que, excepte per les conseqüències que es deriven de les observacions contingudes en els apartats 3 i 4, els comptes anuals sotmesos a fiscalització expressen, en tots els aspectes significatius, l'imatge fidel del patrimoni i de la situació financera de Ramaders d'Andorra, SA a 31 de desembre de 2009, dels resultats de les seves operacions i dels recursos obtinguts i aplicats, i contenen la informació necessària i suficient per la seva interpretació i comprensió adequada, de conformitat amb els principis i normes comptables generalment acceptats.

6. AL·LEGACIONS

D'acord amb allò que preveuen els articles 3 i 10 de la Llei del Tribunal de Comptes es va trametre a Ramaders d'Andorra, SA el present informe per tal que pogués presentar les al·legacions que considerés oportunes.

Es transcriu a continuació la resposta rebuda:

Observacions i recomanacions de l'auditoria de l'any 2009

El PGC estableix que les subvencions atorgades per socis o propietaris no constitueixen ingressos i es registraran directament en el fons propis. En aquest sentit, les subvencions destinades a cobrir els dèficits d'explotació atorgades per Govern, no s'han d'imputar en el compte de pèrdues i guanys. Aquest fet provoca que el resultat de l'exercici estigui sobrevalorat en 78.597 euros.

La subvenció rebuda de Govern s'ha imputat al compte de pèrdues i guanys vist que com indica l'epígraf del compte 740 de la guia d'aplicació del PGC, "Les rebudes de les administracions públiques, empreses o particulars amb l'objectiu, per norma general, d'assegurar una rendibilitat mínima o compensar "dèficit" d'explotació de l'exercici o d'exercicis previs."

Observacions i recomanacions d'anys anteriors

Dels treballs de fiscalització, s'han observat debilitats rellevants de procediment i de control intern, les quals es detallen a les notes anteriors d'aquest informe, que recomanen adequar per garantir la integritat dels recursos que es gestionen i administren a través de la societat.

Per la compra de pinso a granel, el ramader es posa en contacte amb el departament d'agricultura precisant la totalitat de quilos de pinso a encomanar; des del departament es realitza la comanda de pinso prop dels dos principals distribuïdors, Cooperativa de Belcaire i Agrocàt. Pel pinso comprat directament a comercial Tarrés el ramader contacta directament el distribuïdor per la comanda de pinso en sacs.

Es posarà en funcionament un sistema per controlar totes les sortides de pinso de Comercial Tarrés.

Al moment que un dels ramaders rebrà el pinso per part de Comercial Tarrés s'elaborarà un albarà on constarà, el número de l'explotació i la quantitat de pinso lliurada i aquest serà signat pel ramader, cada mes es controlaran les còpies dels albarans amb la relació que tramet Comercial Tarrés a Ramaders d'Andorra.

A partir del mes de juny de 2009 es va posar en funcionament un sistema de control perquè quedi constància dels animals lliurats a l'escorxador; quan un dels ramaders "lliura" els animals a l'escorxador signa un document on consta el número de l'explotació de on prové l'animal, el número sanitari de l'anima, i el pes de l'animal. La totalitat dels albarans es controla amb les factures de compra elaborades per Ramaders d'Andorra.

Figura pendent de formalitzar i comptabilitzar l'ampliació de capital aprovada per la junta general ordinària de 19 de febrer de 2004, d'import 120.200 euros. La Junta General, en sessió de 4 d'octubre de 2007 va acordar elevar a públic la referida ampliació, si bé a la data d'aquest informe no s'ha pogut tenir constància d'aquest fet.

La societat ha adequat els estatuts a la nova llei de societats, però estan pendents d'entrar a tràmit parlamentari. Una vegada els estatuts aprovats s'elevaran a públic.

L'entitat no ha adaptat els seus estatuts a la Llei de societat anònimes i de responsabilitat limitada.

La societat ha adequat els estatuts a la nova llei de societats, però estan pendents d'entrar a tràmit parlamentari per la seva aprovació.

No ha estat enregistrada comptablement la resolució de la Junta General per la qual s'acordava la dotació de la reserva legal fins al 20% del capital social.

L'enregistrament comptable d'aquesta dotació s'ha portat a terme durant l'exercici 2011.

El compte de resultat de la societat no conté les despeses que suporta directament el Ministeri d'Agricultura i Medi Ambient, el personal del qual és qui gestiona la societat.

*No es tenen en compte les despeses que suporta directament el Ministeri d'Agricultura i Medi ambient ja que existeix un acord entre el Govern d'Andorra i Ramaders d'Andorra S.A., de data 17 desembre de 2007, on es pacta la **cessió en caràcter gratuït de la utilització dels material, mitjans tècnics i humans necessaris.***

L'entitat no ha estat sotmesa al controls de legalitat i financers previstos en els articles 37, 39 i 42 de la LGFP.

Ramaders d'Andorra no ha estat sotmès als controls de legalitat i financers previstos en els article 31, 39 i 42 de la LGFP. Ramaders d'Andorra valoraria molt positivament disposar de la figura d'una intervenció delegada per tal de realitzar les seves operacions sota els controls previstos per la llei.

Vicenç ALAY FERRER

President de Ramaders d'Andorra SA

7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES

El Tribunal de Comptes ha analitzat les al·legacions presentades i entén que no modifiquen els plantejaments evocats en el cos de l'informe, ni aporten cap informació complementària que permeti modificar les observacions i conclusions a les quals ha arribat el Tribunal després de l'examen de la documentació aportada durant els treballs de camp.